

پیرنیس و انیس

جلد اول

حیدر مصلحی
سید احمد سجادی

سرشناسه : سجادی، سید احمد، ۱۳۴۴؛ مصلحی، حیدر، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور : مدیریت و امنیت / سید احمد سجادی، حیدر مصلحی.
مشخصات ظاهری : ۲ ج.
شابک : دوره ۹-۴۰-۶۱۴۶-۶۰۰-۹۷۸؛
شابک : ۶-۳۸-۶۱۴۶-۶۰۰-۹۷۸؛ ۱-۳-۳۹-۶۱۴۶-۶۰۰-۹۷۸؛ ج. ۲.
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : سازمان اطلاعاتی -- مدیریت
موضوع : مدیریت
موضوع : امنیت
موضوع : منابع اطلاعاتی -- مدیریت
شناسه افزوده : مصلحی، حیدر، ۱۳۳۶ -
شناسه افزوده : حوزه علمیه اصفهان. مرکز تحقیقات رایانه‌ای
رده بندی کنگره : ۳۹۲/۳س۲ / JF۱۵۲۵
رده بندی دیویی : ۳۵۲/۱۷۲۸۸
شماره کاتالوگ ملی : ۳۱۲۲۲۱۰

مدیریت و امنیت (جلد اول)

مؤلف : حیدر مصلحی، سید احمد سجادی
ناشر : مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان
نوبت چاپ اول : اول - بهار ۱۳۹۲
شمارگان : ۳۰۰۰ نسخه
قیمت دوره : (چهل هزار) ۴۰۰۰۰ تومان

شابک : ۶-۳۸-۶۱۴۶-۶۰۰-۹۷۸ isbn: 978 - 600 - 6146 - 38 - 6

شابک دوره : ۹-۴۰-۶۱۴۶-۶۰۰-۹۷۸

فهرست

مطلع سخن	۱۷
----------	----

مفاهیم بنیادین مدیریت

مقدمه	۲۳
-------	----

مدیریت	۲۴
--------	----

تعریف مدیریت	۲۴
--------------	----

سبک‌های مدیریت	۲۶
----------------	----

تئوری‌های قبل از مکتب کلاسیک	۲۶
------------------------------	----

مکتب کلاسیک	۲۷
-------------	----

مدیریت علمی	۲۸
-------------	----

مدیریت اداری: مکتب مدیریت اداری (اصول گرایان)	۳۰
---	----

نظریه‌ی بوروکراسی	۳۳
-------------------	----

مکتب نئوکلاسیک (مکتب روابط انسانی)	۳۶
------------------------------------	----

مطالعات هاثورن	۳۷
----------------	----

مدیریت امروز	۳۸
--------------	----

مدیریت اسلامی	۴۱
---------------	----

مدیریت کارآمد	۴۶
---------------	----

الف) کارآیی	۴۷
-------------	----

۱. کار به بهترین روش	۴۷
----------------------	----

۲. کار با صرف کمترین هزینه	۴۷
----------------------------	----

۴۸	۳. سرعت انجام دادن کار
۴۸	۴. کیفیت کار
۴۹	ب) اثربخشی
۵۱	رفتار سازمانی
۵۴	مدیریت و رفتار سازمانی
۵۴	مدل‌های رفتار سازمانی
۵۵	۱. مدل استبدادی
۵۶	۲. مدل مراقبتی
۵۷	۳. مدل حمایتی
۵۸	۴. مدل مشارکتی
۵۹	مفروضات و معتقدات مدیر در مورد ماهیت انسان
۵۹	دسته‌ی اول: انسان عقلایی - اقتصادی
۵۹	مفروضات
۵۹	شیوه‌ی رفتار مدیر
۶۰	دسته‌ی دوم: انسان اجتماعی
۶۰	مفروضات
۶۰	شیوه‌ی رفتار مدیر
۶۰	دسته‌ی سوم: انسان خودیاب
۶۰	مفروضات
۶۱	شیوه‌ی رفتار مدیر
۶۲	دسته‌ی چهارم: انسان با افکار پیچیده
۶۲	مفروضات
۶۲	شیوه‌ی رفتار مدیر
۶۳	دسته‌ی پنجم: انسان متدین و خداجوی
۶۳	مفروضات
۶۳	شیوه‌ی رفتار مدیر
۶۴	اصول رفتار سازمانی در اسلام
۶۴	مهر و کین
۶۷	مشورت

۶۹	 خدمت‌گزاری
۷۰	 حاکمیت اخلاق
۷۲	 آخرت‌گرایی
۷۴	 شرح صدر
۷۴	 مدیریت تعارض
۷۵	 سیر تکاملی اندیشه‌ی تعارض
۷۵	 ۱. دیدگاه نظریه پردازان مدیریت کلاسیک
۷۶	 ۲. دیدگاه نهضت روابط انسانی
۷۶	 ۳. دیدگاه تعامل‌گرایان
۷۷	 تعارض سازنده یا کارکردی
۷۷	 تعارض مخرب یا غیر کارکردی
۷۸	 دیدگاه اسلام درباره تعارض
۸۰	 ۱. جهت‌دهی متعارضین در مسیر صحیح
۸۲	 ۲. تقویت جبهه‌ی حق
۸۳	 ۳. برخورد کریمانه با جبهه‌ی غیر حق
۸۳	 ۴. برخورد قاطع با جبهه‌ی باطل
۸۴	 ۵. سکوت
۸۶	 ۶. نصیحت
۸۶	 ۷. میانجی‌گری
۸۷	 ۸. بصیرت‌دهی
۸۹	 فرهنگ سازمانی
۸۹	 تعریف فرهنگ
۸۹	 تعریف فرهنگ سازمانی
۹۰	 فرهنگ «دینداری» در سازمان‌های اسلامی
۹۴	 اعتقادات و باورها
۹۴	 ارزش‌ها
۹۶	 رفتار در سازمان
۹۷	 «کرامت انسانی» در سازمان
۱۰۱	 فرهنگ و اثربخشی سازمانی

۱۰۲	آیا سازمان‌ها فرهنگ واحد و یکسانی دارند؟
۱۰۳	ایجاد، حفظ و انتقال فرهنگ
۱۰۵	۱. شیوه‌های انتخاب کارکنان سازمان
۱۰۷	۲. اعمال و کردار مدیریت عالی
۱۰۹	۳. نحوه‌ی جامعه‌پذیری سازمان
۱۱۰	مدیریت کردن فرهنگ سازمانی
۱۱۱	رابطه‌ی رفتار سازمانی با فرهنگ سازمانی
۱۱۲	فرهنگ، جانشینی برای رسمی‌سازی
۱۱۵	شایستگی
۱۱۵	تعریف
۱۱۶	شایسته‌گزینی
۱۲۲	شایسته‌پروری
۱۲۳	شایسته‌سالاری

مفاهیم اساسی اطلاعات و امنیت

۱۲۹	مقدمه
۱۳۰	امنیت
۱۳۰	۱. تعریف امنیت
۱۳۱	امنیت و ناامنی
۱۳۳	ابعاد امنیت
۱۳۳	الف) امنیت فردی
۱۳۴	۱. امنیت جانی
۱۳۵	۲. امنیت عقیدتی
۱۳۶	۳. امنیت بیانی
۱۳۷	۴. امنیت مالی
۱۳۸	۵. امنیت آبرویی
۱۳۹	ب) اجتماعی
۱۴۰	ج) ملی
۱۴۱	اصلی‌ترین راه‌های دستیابی به امنیت

۱۴۱	۱. اعتماد به امداد خدا
۱۴۳	۲. تقویت بنیه‌ی نظامی
۱۴۴	۳. حاکمیت قانون
۱۴۴	۴. حاکمیت دین
۱۴۶	۵. مبارزه با دشمن
۱۴۸	۶. قصاص و محاکمه‌ی مفسدان
۱۴۹	اطلاعات
۱۴۹	تعریف تخصصی
۱۵۰	لزوم اطلاعات و تحقیقات
۱۵۲	رابطه‌ی اطلاعات و اخبار
۱۵۳	جمع‌آوری اخبار و اطلاعات
۱۵۵	فعالیت اطلاعاتی
۱۵۵	مخفی کردن اطلاعات از دشمن
۱۵۷	انواع اسرار
۱۵۷	۱. اسرار شخصی
۱۶۱	۲. اسرار تشکیلاتی
۱۶۲	۳. اسرار نظامی
۱۶۳	اهمیت وجود سازمان‌های اطلاعاتی
۱۶۶	اهمیت دستگاه اطلاعاتی ایران
۱۶۸	سیره‌ی پیشوایان دین
۱۷۶	گمنامی خودخواسته
۱۷۹	وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران
۱۸۱	۱. پوستی بر روی جسم و مینای سخت روی دندان
۱۸۲	۲. مثل حضور در جبهه
۱۸۲	۳. چشم
۱۸۳	ضد اطلاعات
۱۸۳	تعریف و اهمیت ضد اطلاعات
۱۸۵	جنبه‌های مختلف ضد اطلاعات
۱۸۵	ضد جاسوسی

۱۸۶	ضد خرابکاری
۱۸۷	ضد براندازی
۱۸۸	ضد شناسایی
۱۸۸	پیچیدگی های کار ضد اطلاعات
۱۹۰	تکنیک های تهاجمی ضد اطلاعات
۱۹۰	الف) تکنیک های پایه
۱۹۱	مراقبت
۱۹۲	بازجویی
۱۹۵	تحقیق
۱۹۷	ب) تکنیک های ضد جاسوسی
۱۹۷	نفوذ
۱۹۸	استفاده از بناهندگان
۱۹۹	فریب
۲۰۰	تکنیک های تدافعی ضد اطلاعات
۲۰۲	مرز نامشخص میان استفاده و سوء استفاده از ضد اطلاعات

وظایف و مهارت های مدیران

۲۰۵	مقدمه
۲۰۷	تصمیم گیری
۲۰۷	مقدمه
۲۰۷	تصمیم چیست؟
۲۱۰	مراحل تصمیم
۲۱۰	مرحله ی اول: مشخص کردن مسأله یا مشکل به وجود آمده
۲۱۱	مرحله ی دوم: جمع آوری اطلاعات مرتبط
۲۱۲	انواع اطلاعات و تأثیر آن بر روی تصمیم گیری
۲۱۶	غریبال گری اطلاعات
۲۲۰	مرحله ی سوم: شناسایی گزینه ها
۲۲۰	مرحله ی چهارم: بررسی عواقب هر انتخاب و تعیین پیامدهای آن
۲۲۲	مرحله ی پنجم: انتخاب گزینه و اتخاذ تصمیم

۲۲۲	مرحله‌ی ششم: عمل و اجرای تصمیم به همراه توکل بر خدا
۲۲۴	انواع تصمیمات
۲۲۵	قدرت تصمیم‌گیری صحیح و به موقع
۲۲۶	۱. تصمیم‌گیری در شرایط اطمینان
۲۲۷	۲. تصمیم‌گیری در شرایط عدم اطمینان
۲۲۷	۳. تصمیم‌گیری در شرایط احتمال خطر
۲۲۸	۴. تصمیم‌گیری در شرایط بحران
۲۲۸	اندام مستقیم در مواقع بحران
۲۳۱	پذیرش ناکامی و شکست و نهراسیدن از آن
۲۳۵	مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری
۲۳۸	تصمیم‌گیری در برنامه‌ها و مأموریت‌های سازمانی
۲۳۹	تصمیم‌سازی در سازمان
۲۳۹	عوامل مؤثر بر تصمیمات سازمانی
۲۳۹	۱. عوامل مذهبی
۲۴۰	۲. عوامل روانشناختی
۲۴۰	۳. عوامل اجتماعی
۲۴۱	۴. عوامل عقلانی
۲۴۱	راه‌های افزایش قدرت تصمیم‌گیری
۲۴۲	شکار فرصت
۲۴۳	اعتماد به نفس
۲۴۷	برنامه‌ریزی
۲۴۷	مقدمه
۲۴۸	برنامه‌ریزی چیست؟
۲۵۰	تعریف برنامه‌ریزی سازمانی
۲۵۱	مراحل برنامه‌ریزی
۲۵۱	گام اول: شناسایی
۲۵۴	استراتژی
۲۵۶	گام دوم: ارزیابی راه‌ها
۲۵۸	گام سوم: تبیین وظائف

۲۶۰	گام نهایی : سنجش منابع
۲۶۱	اقسام برنامه ریزی
۲۶۱	۱. بُعد زمانی
۲۶۳	۲. سطوح سازمانی
۲۶۴	۳. قلمرو
۲۶۵	۴. استمرار
۲۶۶	انعطاف پذیری برنامه ها
۲۶۸	ملزومات برنامه ریزی
۲۶۹	۱. نوآوری، خلاقیت و ابتکار
۲۶۹	تعریف خلاقیت و نوآوری
۲۷۰	زمینه سازی سازمانی برای بروز خلاقیت
۲۷۳	جسارت در ارائه ی فکر نو
۲۷۶	وظیفه ی نوآوری مدیر
۲۷۷	پرورش ذهن با حل مساله چرایی
۲۷۸	موانع خلاقیت
۲۸۱	۲. هوشیاری
۲۸۵	آفت هوشمندی و هوشیاری
۲۸۶	۳. بصیرت
۲۸۸	۴. مشاوره پذیری
۲۹۰	اهمیت مشورت در سازمان
۲۹۵	پذیرش افکار
۲۹۶	ویژگی های مشاور
۲۹۶	۱. دانش توأم با شایستگی
۲۹۷	۲. تجربه
۲۹۷	۳. خردورزی
۲۹۷	۴. ترس از خدا
۲۹۷	خصیلت های منفی مشاور
۲۹۷	۱. دروغ
۲۹۸	۲. تنگ چشمی

۲۹۸	۳. بزدلی
۲۹۸	۴. حماقت
۲۹۸	۵- نادانی
۲۹۹	اتاق فکر
۳۰۰	۵. آزاداندیشی
۳۰۵	۶. توکل
۳۰۹	بودجه بندی
۳۰۹	مقدمه
۳۱۱	شناخت منابع
۳۱۲	منابع مالی
۳۱۴	بیت المال
۳۱۵	الف) امکانات
۳۱۶	ب) وقت
۳۱۷	ج) وظیفه
۳۱۸	انواع درآمدها
۳۲۰	منابع انسانی
۳۲۱	مصرف درست منابع
۳۲۴	انجام تعهدات مالی
۳۲۵	خرد اقتصادی
۳۲۷	رعایت مقررات و ضوابط در صرف بودجه و منابع
۳۳۲	عدم بهره برداری شخصی از بیت المال
۳۳۴	پرهیز از رباخواری
۳۳۶	پرهیز از اسراف
۳۳۷	۱. اسراف مال در امور شخصی
۳۳۸	۲. اسراف مال در اموال عمومی
۳۴۱	۱. اتلاف
۳۴۱	۲. جایگاه حکومتی
۳۴۲	۳. ورشکستگی
۳۴۳	۴. نافرمانی خدا

۳۴۳	۵. نیاز و کفاف
۳۴۴	پرهیز از ورود به فعالیت های اقتصادی غیر قانونی
۳۴۹	سیاست گذاری
۳۴۹	مقدمه
۳۵۰	تعریف سیاست
۳۵۰	تعریف سیاست گذاری
۳۵۱	اهمیت سیاست گذاری
۳۵۲	مراحل سیاست گذاری
۳۵۳	نظام اطلاعاتی و پایگاه داده ها برای برنامه ریزی و تحلیل سیاست ها
۳۵۷	ولایت مداری
۳۵۷	ولایت
۳۵۹	ولایت فقیه
۳۶۶	التزام به ولایت
۳۶۶	۱. تسلیم قلبی
۳۶۷	۲. پذیرش محصولی
۳۶۸	۳. پرهیز از تحریف
۳۶۹	۴. همراهی کامل
۳۷۰	پیامدهای مخالفت و سرپیچی از دستورات ولی امر
۳۷۱	قانون گرایی و شریعت مداری
۳۷۲	ویژگی های قانون
۳۷۳	احترام به قانون
۳۷۴	قانون در اسلام
۳۷۶	انواع قوانین اسلامی
۳۷۶	۱. قوانین اولیه
۳۷۷	۲. قوانین ثانویه
۳۷۸	ضرورت پایبندی به قانون
۳۸۷	آثار گران قدر اجرای قانون
۳۸۸	۱. عدالت و مساوات
۳۸۸	۲. حیات و بالندگی

۳۸۸	۳. فضل و برکت
۳۸۹	۴. وحدت و انسجام
۳۸۹	۵. امید و امنیت
۳۹۰	مدیریت تغییر
۳۹۴	مدیریت بحران
۳۹۹	اصول مدیریت بحران
۳۹۹	۱. محدود کردن اهداف
۴۰۰	۲. مهار ابزار زور
۴۰۲	۳. عرضه‌ی اطلاعات
۴۰۳	۴. برنامه‌ریزی اضطراری
۴۰۵	۵. ارتباط
۴۰۵	۶. اطاعت از رهبری
۴۰۷	۷. حفظ وحدت
۴۰۸	۸. صبر
۴۱۰	۹. استقامت
۴۱۱	۱۰. ذکر خدا
۴۱۲	ذکر دارای سه مرتبه است:
۴۱۲	الف) ذکر قلبی
۴۱۲	ب) ذکر زبانی
۴۱۲	ج) ذکر عملی
۴۱۴	نکوهش ترک ذکر خدا
۴۱۴	۱۱. دعا و مناجات
۴۲۰	مدیریت استرس
۴۲۳	۱. تخلیه کردن انرژی منفی خشم
۴۲۴	۲. یاد خدا
۴۲۵	۳. خوش طبعی
۴۲۶	۴. مدیریت زمان
۴۲۶	۵. صحبت کردن با افراد قابل اعتماد
۴۲۷	۶. توسل به امامان معصوم علیهم السلام

۴۲۷	۷. برنامه‌ریزی برای استراحت
۴۲۷	۸. تفریح سالم
۴۲۸	۹. کار به اندازه‌ی وسع
۴۲۹	۱۰. مدارا با دیگران
۴۳۱	فهرست اجمالی جلد دوم

www.ketab.ir

مطالع سسخن

«رِعْمَتَانِ مَجْهُوْلَتَانِ الْأَمْنُ وَالْعَافِيَّةُ»

«امنیت و سلامت دو نعمت ناشناخته است.»

(پیامبر اکرم صلی الله علیه واله)

ارزش هر نعمتی را زمانی می توان به محک تجربه آزمود که پدیدار شود، جز دو نعمت امنیت و سلامت، که قدرشان در ناپیدایی شان بدیدار می شود، و سلامت نیز خود به نحوی از مقوله ای امنیت است و هستی آن در گرو دانایی تن، تا بر سپاه بیماری غالب آید و کشور تن را از علت برهاند. چنان که امنیت هر سرزمینی نیز وابسته به توان نیروی امنیتی، انتظامی و نظامی آن است.

اگر دیده را چنان که همگان نیز بدان معترفند، سلطان تن بنامیم، با تأملی کوتاه می توان نتیجه گرفت که نیروی امنیتی در مفهوم حقیقی خویش از آنجا که دیدبان مملکت است، جز به اقتدار آن، امنیت مملکت حاصل نمی شود و اقتدار آن نیز خود در گرو دانایی آنها است که تن هر چقدر توانا باشد باز در غیاب دیده نمی تواند به دفاع از خویش برخیزد. چنان که در بسیاری از روایات، امامان معصوم علیهم السلام نیز از نیروهایی که اخبار دشمنان را کسب می کردند و در اختیار ایشان قرار می دادند با

لفظ «دیده» یاد شده است. ما نیز در جای جای این کتاب، خاصه در هنگام برگردان این روایات از نیروهای امنیتی با لفظ «دیدبان» یاد کرده‌ایم. جمهوری اسلامی ایران نیز برای آنکه پایدار بماند و از مال و جان و ناموس مردمان دفاع کند بی‌نیاز از نیروهای امنیت و اطلاعاتی نیست. نیروهای گمنامی که جز به قصد برقراری امنیت ملی نمی‌کوشند و مقام معظم رهبری از آنان با عنوان «حیاط خلوت نظام» یاد می‌کند و بدیهی است که حیات خلوت هر خانه‌ای حریم آن خانه محسوب می‌شود که بیگانگان و نامحرمان را در آن راهی نیست.

از سوئی دیگر رشد روزافزون علوم و گسترده‌گی و پیچیدگی روابط سازمانی در عرصه‌ی داخلی و خارجی باعث شده مدیران امنیتی در راه کسب اطلاعات دقیق‌تر و سازمان‌یافته‌تر گام‌های اساسی‌تری بردارد. چرا که در دنیای امروز، اطلاعات مهم‌ترین و کارآمدترین سلاح در عرصه‌ی رقابت‌های گوناگون سیاسی و فرهنگی محسوب می‌شود. در این بین کشورهایی، موفق هستند که با انتخاب و گزینش روش‌هایی مناسب، بهترین، بیشترین و کم‌هزینه‌ترین اطلاعات مورد نیاز خود را به دست آورده، و با ابزارهای مناسبی آنها را پردازش کرده و به صورت گزارش مستدل تبدیل کرده و امنیت ملی خود را بر اساس آن پی‌ریزی نمایند.

بنابر این سازمان‌های امنیت و اطلاعات، شبکه‌ی یکپارچه‌اند که اعضای آن برای رسیدن به هدفی مشترک با هم و با دستگاه‌های همگون، در تعاملی همیشگی می‌باشند.

کتاب حاضر تلاشی است به منظور عرضه‌ی راهکارهای ضروری مدیریت به همه‌ی عزیزانی که روزگارشان به سبب شایستگی ایشان بر این مسند حساس نشانده است.

در این کتاب علاوه بر مطالعات گسترده‌ی آثار محققان داخلی و خارجی که در

زمینه‌ی اطلاعات و امنیت، فعالیت‌های مختلفی همچون تحقیق، تألیف و یا حتی ترجمه انجام داده‌اند، بن‌مایه‌ی کار قرار گرفته است. نشست‌های متعددی در این زمینه انجام شده و نظر کارشناسان و صاحب‌نظران این رشته، از طریق فرم‌های نظرخواهی و نتایج آماری مورد استفاده قرار گرفته است. حاصل این فعالیت‌ها نشان می‌دهد که تبیین ویژگی‌های عمومی و اختصاصی مدیریت امنیت و اطلاعات، امری بدیهی و حیاتی برای نظام جمهوری اسلامی است که در نهایت منتج به تقویت نقاط قوت و رفع ضعف‌های آن خواهد شد.

در کتاب حاضر، بر حسب اهمیت موضوع، مطالب به سه بخش اصلی تقسیم شده است.

در بخش اول با عنوان «مفاهیم بنیادین مدیریت»، به تعریف و بیان واژه‌ها و اصطلاحات رایج در علم مدیریت پرداخته شده و کلیدواژه‌هایی همچون: «مدیریت»، «رفتار سازمانی»، «فرهنگ سازمانی» و «سیاست‌گذاری» مورد واکاوی قرار گرفته‌اند.

در بخش دوم با عنوان «مفاهیم اساسی اطلاعات و امنیت» به تبیین واژگان و اصطلاحات امنیتی و اطلاعاتی پرداخته شده و کلیدواژه‌های «مفهوم امنیت»، «ابعاد امنیت»، «مفهوم اطلاعات»، «ضد اطلاعات»، «تکنیک‌های تهاجمی و تدافعی» و همچنین «اهمیت وجود سازمان‌های اطلاعاتی» مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

در بخش سوم با عنوان «ویژگی‌ها و مهارت‌های مدیران امنیت و اطلاعات» به طور عمومی و اختصاصی به بیان جایگاه رسالت مدیران این عرصه پرداخته شده است و کلیدواژه‌های «تصمیم‌گیری»، «برنامه‌ریزی»، «بودجه‌بندی»، «سیاست‌گذاری»، «سازمان‌دهی»، «به‌کارگیری»، «هماهنگی»، «نظارت»، «هدایت» و «راهنمایی» مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند.

امید است این برگ سبز بتواند در ارتقای سطح علمی مدیریت امنیتی کشور

موثر واقع شود و لیبکی باشد به رهنمودهای مقام معظم رهبری. همچنان که امید است چراغی باشد برافروخته از روشنی آیات و روایات فرا راه همه‌ی دلسوزان نظام. ان شاء الله.

«و آخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

سید احمد سجادی

حیدر مصلحی

مقدمه

همان‌گونه که از نام کتاب برمی‌آید، مباحث مربوط به وظایف مدیران امنیتی و بیان مهارت‌های مدیریت در این کتاب مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. لیکن سرآغاز وارد شدن به هر امری آشنایی با واژه‌ها و مفاهیم مربوط به آن است که در این کتاب نیز خرق عادت نشده و در بدایت هر بخش، کلیدواژه‌های مربوط به آن معنی شده است. در بخش پیش رو، ابتدا مفاهیم مدیریت مورد واکاوی قرار گرفته و سپس اصول کلی مدیریت بیان شده است. پس از آن انواع مدیریت در جوامع مختلف مورد مقایسه‌ی انتقادی قرار گرفته و دیدگاه اسلام نسبت به نوعی از مدیریت با تکیه بر آیات و روایات بیان شده است. در این بخش همچنین اشاره‌ای به مدیریت کارآمد شده و سپس در طرح مباحث مربوط به آن، مفاهیم رفتار سازمانی مورد بررسی قرار گرفته است.

در این بخش همچنین سعی شده است که مطالب مدیریت تبیین و مفاهیم آن روشن شود تا بتوان در بخش سوم به شرح وظایف مدیران و بیان مهارت‌های آنان پرداخت. بنابراین در این قسمت هیچ بحثی درباره‌ی مهارت‌ها و وظایف مدیران به میان نیامده است و چنانچه سخنی از وظایف مدیران به میان آمده، به خاطر تبیین موضوع و روشن شدن حیطه‌ی اختیارات آنان بوده است.

امید است که بتوان با اجرای فرهنگ صحیح، به تربیت افراد شایسته همت گماشت و شایسته‌سالاری را حاکم بر تمام امور اداری کرد. ان شاء الله.

مدیریت

تعریف مدیریت

مدیریت به مجموعه‌ای از آگاهی‌های شکل یافته می‌گویند که برای ایجاد هماهنگی در یک سازمان به کار می‌رود تا موجب باروری بهتر برنامه‌ها و رسیدن به هدف‌های مطلوب شود.

مدیر عبارت از فردی است که آگاهی، فهم و دانش او در اداره کردن واحد سازمانی تحت نظارت او از افراد پیرامونش بیشتر باشد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در این باره چنین می‌فرمایند:

«مَنْ وَلَّى عَلَى عَشْرَةٍ كَانَ لَهُ عَقْلٌ أَرْبَعِينَ وَمَنْ وَلَّى أَرْبَعِينَ كَانَ لَهُ عَقْلٌ أَرْبَعِمِائَةً» (نهج الفصاحه: ص ۷۲۷).

«هر کسی که متولی امور ده نفر شود، باید اندیشه‌ی چهل نفر را داشته باشد و کسی که مسؤولیت اداره‌ی چهل نفر را بر عهده بگیرد، باید عقل و اندیشه‌ی چهارصد نفر را داشته باشد».

نه تنها علم و آگاهی مدیر باید نسبت به افراد زیر مجموعه‌ی او بیشتر باشد، بلکه تدبّر و تعقل او نیز باید بر آن‌ها سبقت جوید تا بتواند مسائل پیرامون خود را به خوبی تحلیل کند و درباره‌ی آن بیندیشد. بنابراین آگاهی و تدبّر و به عبارتی علم و عقل باید توأمان در مدیر وجود داشته باشد.